

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО»**

Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

Є. Р. БОРІНШТЕЙН

Г. Я. ВРАЙТ

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

здобувачів спеціальності 033 Філософія

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня

вищої освіти ОПІ Філософія

2022-2023 навчальний рік

Одеса – 2023

УДК: 100.013

Затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 10 від 27 квітня 2023 р.

Рецензенти:

Доктор політичних наук, професор, завідувачка кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Світлана НАУМКІНА

Кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії освіти Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»».

Інна БАЛАШЕНКО

Борніштейн Є. Р., Вraith Г. Я. Практична підготовка здобувачів спеціальності 033 Філософія : методичні рекомендації. Одеса, 2023. 52 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 033 Філософія. Вміщено матеріали змісту практики, теми індивідуальних завдань, критерії оцінювання, форми та методи контролю, бази практики, вимоги до організації практики, вимоги до звітної документації тощо.

З М І С Т

ВСТУП	4
ОК 29. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА)	5
ОК 34. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (ПРОФЕСІЙНА)	16
ПП03. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ)	28
ПП4. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (ПЕДАГОГІЧНА)	40

ВСТУП

Мета практичної підготовка фахівців зі спеціальності 033 Філософія - підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають системне опанування основ філософії, обізнаність в існуючих філософських традиціях, ученнях, методологіях, застосування теорій і методів філософії.

Практична підготовка здобувачів в системі вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні освіти є одним з етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти до науково-педагогічної діяльності, який має за мету сформувати професійно-педагогічні компетентності щодо здійснення освітнього процесу у закладах вищої освіти. Програму практики розроблено відповідно до Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 – Гуманітарні науки, спеціальність 033 Філософія; Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Освітньої програми «Філософія» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 033 Філософія галузі знань 03 – Гуманітарні науки, навчального плану.

Практика має предметно-фахове спрямування, яке передбачає тісну співпрацю студентів-практикантів з досвідченими керівниками, філософами і працівниками закладів освіти.

ОК 29. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА)

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 6	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Статус практики: Обов'язкова	
		Мова навчання: українська	
Загальна кількість годин – 180	ОПП: Філософія Спеціальність: 033 Філософія	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Вид контролю	
		Залік	

2. Мета та завдання практичної підготовки студентів.

Мета навчальної практики (ознайомлювальної).

Мета практики полягає у формуванні у студентів уявлення про специфіку фахової діяльності, ознайомленні з науково-дослідною та навчально-методичною роботою Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».

Очікувані програмні результати практики:

ПРН05. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ПРН13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК03. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК09. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

СК07. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК08. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

3. Зміст практики

- знайомство з функціонуванням структурного підрозділу Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія»;
- спостереження за роботою керівника Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія»;
- участь у заходах, які проводить Інститут глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія» в період перебування здобувачів освіти на практиці та знайомство функціями філософа;
- відвідування лекцій, семінарських занять і консультацій викладачів Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».

4. Теми індивідуальних завдань (на вибір здобувача)

- опрацювання наявної навчально-методичної літератури зі спеціальності 033 Філософія;
- відвідати один з виховних заходів викладачів закладу та написати пост чи статтю про відвіданий захід на Інстаграм-сторінці випускаючої кафедри чи закладу практики;
- написати на основі отриманих практичних навичок пост чи статтю про діяльність закладу практики для абітурієнтів на Інстаграм-сторінці випускаючої кафедри.

5. Критерії оцінювання навчальної практики (ознайомлювальної).

Критерії оцінювання: вичерпність і правильність виконання завдань практики, якість оформлення звіту, переконливість відповідей здобувача під час захисту, відгук керівника практики.

Критерії оцінювання результатів практики здобувачів:

- **ступінь** виконання здобувачем завдань практики;
- **якість** знань, виявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувача як майбутнього менеджера соціокультурної діяльності.

5.1. Критерії оцінювання результатів практики здобувачів

№ з/п	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Макс. кількість балів
<i>I. Робота здобувача-практиканта на базі практики</i>			70
	Здобувач ознайомився з положенням, планом роботи Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія» на поточний рік, наявними текстами лекцій, практичних занять та методичними матеріалами, з діяльністю веб-сторінки та склав цілісне уявлення про систему роботи закладу. Проаналізував заходи закладу та вчасно записав до щоденника і надав належно оформлену документацію. Результати аналізу та запропоновані заходи вдосконалення діяльності закладу мають практичну цінність. Здобувач виявив себе як кваліфікований фахівець і успішно виконував належні функціональні обов'язки на місці практики.	51-70	
	Здобувач ознайомився з положенням, планом роботи Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія» на поточний рік, наявними текстами лекцій, практичних занять та методичними матеріалами, з діяльністю веб-сторінки та склав цілісне уявлення про систему роботи закладу. Проаналізував заходи закладу та вчасно записав до щоденника і надав належно оформлену документацію. Представлений аналіз діяльності закладу має незначні помилки, неточності та неузгодженості. Здобувач вчасно і на високому рівні виконав весь намічений обсяг роботи, відповідно до програми.	41-50	
	Здобувач ознайомився з роботою Інституту глибинної	31-40	

психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія, структурою, документацією та веб-сторінкою, повністю виконав поставлене завдання, виявив необхідні уміння, однак припустився окремих помилок. Проте з власної ініціативи самостійно виправив або пояснив причину їх допущення в процесі обговорення результатів управлінського процесу.		
Здобувач ознайомився з необхідною документацією Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія, з діяльність веб-сторінки кафедри, проаналізував заходи, які проводить заклад. Здобувач виконав програму практики на середньому рівні; розвиває свої професійні якості. Здобувач показав себе організованим, дисциплінованим, але недостатньо ініціативним та самостійним.	21-30	
Здобувач ознайомився з необхідною документацією Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія недбало або пропускав призначені зустрічі, ознайомився з діяльністю веб-сторінки закладу, однак не зумів належно проаналізувати. Здобувач виконав програму практики на слабкому рівні; здійснює незначні спроби розвитку своїх професійних компетенцій.	11-20	
Представлений аналіз не відповідає поставленим вимогам або є частково ідентичним роботі іншого здобувача. Здобувач абсолютно не володіє навичками, які передбачає цей блок фахової підготовки. Не виконав програму практики в повному обсязі.	0-10	
II. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми)		20
Щоденник здобувача-практиканта оформлений відповідно до вимог. Щоденник з практики цілком відповідає вимогам чинних методичних рекомендацій; виконаний на високому практичному рівні. Здобувач подав звітну документацію у повному обсязі і у визначений термін.	16-20	
Щоденник здобувача-практиканта оформлений належним чином. Здобувач подав звітну документацію у достатньому обсязі і вчасно.	10-15	
Щоденник здобувача-практиканта оформлений в повному обсязі; він має естетичний вигляд, але записи зроблено у скороченому вигляді. Зміст записів не повністю розкриває види діяльності під час практики. Щоденник з практики за	7-9	

змістом, в основному, відповідає вимогам.		
Щоденник практиканта не має належного вигляду. Записи короткі, несуттєві, відсутній самоаналіз діяльності, висновки не є аргументованими і обґрунтованими. Обсяг щоденника обмежений, його підготовлено формально. Здобувач подав усю необхідну документацію з запізненням.	4-6	
Здобувач подав звітну документацію не у повному обсязі. Якість документації незадовільна, або задовільна, але подана із запізненням.	1-3	
Щоденник з практики не відповідає пред'явленим вимогам. Документація не підготована належним чином і вчасно.	0	
III. Захист практики, залік		10
Виступ відбувався із презентацією і коментарем здобувача. Виступ був яскравим, продуманим, цікавим. Презентація містить елементи самостійного дослідження і свідчить про доскональне володіння сучасними методами дослідження і комп'ютерних технологій. Розроблені рекомендації мають науково обґрунтований характер і практичну значущість. На захисті здобувач на високому науково-теоретичному рівні продемонстрував глибоке розуміння теоретичних аспектів і дав кваліфіковані відповіді на всі поставлені запитання.	9-10	
Виступ відбувався із презентацією, але без коментаря. Виступ був цікавим. Презентація виконана на високому рівні, відповідає вимогам, логічно і лаконічно відбиває основний зміст завдання. Розроблені рекомендації мають достатню обґрунтованість і доцільність. Під час захисту здобувач показав достатнє розуміння проблем теми індивідуального завдання, володіння матеріалом і дав кваліфіковані відповіді на більшість запитань.	7-8	
Виступ добре прописаний, але перенасичений теоретичним змістом. Презентація виконана на достатньому рівні, відповідає вимогам. Розроблені рекомендації мають достатню обґрунтованість, але допущені незначні порушення вимог щодо доцільності їх практичної реалізації. Під час захисту здобувач продемонстрував достатнє розуміння проблем теми індивідуального завдання, володіння матеріалом і дав відповіді на більшість запитань.	5-6	
Захист практики відбувався з представленням презентації, але вона потребує суттєвих доопрацювань. Теоретичні питання загалом розкрито. Розроблені рекомендації мають	3-4	

недостатню обґрунтованість і доцільність. Під час захисту здобувач охарактеризував основні положення роботи, але не завжди правильно відповідав на задані запитання.		
Захист практики відбувався без презентації. Здобувач виявив слабе знання теорії, невміння застосовувати здобуті знання для постановки і реалізації власних завдань.	1-2	
Презентація індивідуальних завдань не представлена. Під час захисту здобувач не відповів на запитання. Здобувач не з'явився на захист практики і залік	0	

5.2. Загальні критерії оцінювання результатів навчальної практики (ознайомлювальної) здобувачів

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.	90-100	A	Зараховано
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому достатній рівень компетентності. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи були незначні фактичні або методичні недоліки.	82-89	B	Зараховано
Здобувач цілком виконав програму практики. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію, однак в роботі допущено незначні помилки. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні	74-81	C	

або методичні помилки.			
Здобувач частково виконав програму практики: відтворив значну частину вивченого матеріалу, виявив базові знання, однак не виказував самостійності під час проходження практики. Документацію надано невчасно або її оформлення не відповідає вимогам.	64-73	D	Зараховано
Здобувач частково виконав програму практики: допустив помилки під час проведення, виконання завдань, простежується безвідповідальне ставлення студента до практики. Документацію надано повністю, однак її оформлення не якісне або не повне.	60-63	E	
Здобувач не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. У такому разі студент може повторно пройти практику для доопрацювання невиконаних завдань та її захистити.	35-59	FX	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
Здобувач абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження практики.	1-34	F	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

5.3. Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час навчальної (ознайомлювальної) практики

№	Види завдань	Кількість балів	Оцінює
I. Робота здобувача-практиканта на базі практики		Максимальна кількість 70	керівник від бази практики і методист
		з них:	
1.1	Ознайомлення з організацією роботи науково-педагогічних працівників Інституту глибинної психології та методів	0...20	

	психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія.		
1.2	Ознайомлення з діяльністю веб-сторінки Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія.	0...10	
1.3	Аналіз заходів діяльності Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія.	0...30	
1.4	Робота з документами Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія.	0...10	
II. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми)		Максимальна кількість 20	Керівник практики факультету
3.1	Оформлення щоденника практики	0...20	
III. Захист практики, залік		Максимальна кількість 10	Комісія
		з них:	
4.1	Презентація індивідуальних завдань	0-6	
4.2	Обґрунтованість і доцільність розроблених рекомендацій	0-2	
4.3	Повнота розкриття питань	0-2	
	ВСЬОГО	100	

5.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Робота здобувача-практиканта на базі практики	Оформлення звітної документації	Захист практики, залік	Підсумковий бал
70	20	10	100

6. Форма та методи контролю

Формою підсумкового контролю проходження практики здобувачами є залік.

Методом: заключна конференція, що проводиться після закінчення практики.

7. Бази практик

Здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти першого року навчання спеціальності 033 Філософія проходять навчальну (ознайомлювальну) практику на базі Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».

8. Організація проведення практики

Робоча програма практики регламентована Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти, що затверджено вченою радою Університету Ушинського.

Практика є логічним продовженням навчання. В процесі проходження практики студенти повинні використовувати теоретичні та практичні знання і навички, отримані раніше в процесі навчання на 1 курсі.

Практикою здобувачів від університету керують викладачі кафедри, а від підприємств, організацій, установ – їх керівники, заступники, або керівники структурних підрозділів, їх заступники тощо. Направлення здобувачів на практику оформлюється наказом ректора.

9. Вимоги до звітної документації

Звітним документом є щоденник практики. Його оформлення відбувається протягом усієї практики. Наприкінці практики здобувачі подають заповнений щоденник. Щоденник навчальної (ознайомлювальної) практики містить такі розділи: відомості про базу, у якому відбувається практика; аналіз навчальної (ознайомлювальної) діяльності та інших заходів студента-практиканта. Облік виконаної роботи ведеться студентом щодня в щоденнику практики. Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт з аналізом і висновками. Практиканту щодня відводиться година для оформлення документації, заповнення щоденника. У щоденнику повинні бути послідовно відображені всі дні та години проходження практики.

Керівник практики в установі, організації після перевірки щоденника оцінює роботу здобувача. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення щоденника, він повертається на доопрацювання.

Звіт має містити термін початку і закінчення практики, повинен бути конкретним, стислим, окремі питання звіту мають бути викладені в логічній послідовності. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального навчально-дослідного завдання. У звіті подається загальна характеристика бази практики; відомості про виконання студентом завдань; результати виконання групових та

індивідуальних завдань; самоаналіз практичної діяльності, який містить оцінку досягнутих результатів (рівень і обсяг поставлених завдань, конкретний досвід діяльності в рамках спеціалізації і т.д.). Необхідно вказати, чи сприяло проходження практики поглибленню професійних знань, умінь і навичок; чи змінилося уявлення про майбутню професію; які нові для себе аспекти майбутньої діяльності були виявлені (як позитивні, так і негативні), вказати, які запам'яталися особливі моменти практики; відзначити, що викликало труднощі при проходженні практики; висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики.

10. Підведення підсумків практики

До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали програму практики, представили звіт відповідно до встановленої форми та одержали позитивну характеристику керівника від підприємства – бази практики.

Залік з практики проводить комісія, що призначається завідувачем кафедри. До її складу входять керівник практики з фаху, викладачі та (за змогою) керівник від бази практики. Залік проводиться протягом перших десяти робочих днів після закінчення практики. Під час захисту практики, крім офіційного звіту, бакалаври розповідають про свій досвід, який вони набули у процесі проходження практики, особисті міркування та побажання. Підсумкова оцінка за проходження практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівників від бази практики, відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

За умови успішного захисту навчальної (ознайомлювальної) практики ставиться диференційована оцінка, яка вноситься в екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача керівником практики. Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань, особисто виконаних здобувачем. Диференційована оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача.

11. Рекомендовані джерела:

1. Робоча програма практики навчальної (ознайомлювальної).
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. No 1556-VII. Дата оновлення: 09.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 01.09.2019).
3. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. No 2694-XII. Дата оновлення: 20.01.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення 01.09.2019).
4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. No 93.

5. Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні : Указ Президента України від 04.07.2005 р. № 1013/2005. Офіційний вісник України. 2005. 22 лип. (№ 27). С. 30.
6. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.10.09 № 943.
7. Про практичну підготовку студентів : Лист Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 № 1/9-93.
8. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/polojennia/polozh_prakt_2022.pdf
9. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
10. Філософія: Підручник. Наук. ред. Борінштейн Є. Р. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 350 с.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт.
URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт
URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт.
URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт.
URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>

ОК 34. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (ПРОФЕСІЙНА)

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Статус практики: Обов'язкова	
		Мова навчання: українська	
Загальна кількість годин – 90	ОПП: Філософія Спеціальність: 033 Філософія	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
		Вид контролю Залік	

2. Мета та завдання практичної підготовки студентів.

Мета навчальної практики (професійної).

Мета практики полягає в набутті досвіду та навичок професійної діяльності філософа через вивчення науково-дослідної діяльності Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».

Очікувані програмні результати практики:

ПРН02. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.

ПРН04. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

ПРН05. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН09. Мати навички написання філософських текстів.

- ПРН10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.
- ПРН11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
- ПРН12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.
- ПРН13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
- Під час навчальної (професійної) практики здобувачі виконують наступні завдання, які складаються з чотирьох основних частин.
- ПРН14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.
- ПРН15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.
- ПРН16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.
- ПРН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Загальні компетентності:

- ЗК03. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК05. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК06. Здатність застосовувати етичні знання у практичних ситуаціях.
- ЗК07. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК08. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК09. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.
- ЗК10. Здатність працювати автономно при проектуванні та моделюванні практичних завдань соціальної філософії.
- ЗК11. Цінування та повага до культурних, соціальних цінностей та мультикультурності.
- ЗК12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, здоров'язбережувальні та наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку сучасного суспільства та предметної галузі, їх місця у загальній системі знань про природу і розвиток суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової

активності для активного відпочинку, дозвілля та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

СК05. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

СК06. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

СК07. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК08. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК09. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

СК12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

СК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

3.Зміст практики

- Ознайомлення з організацією роботи Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».
- ознайомлення з діяльністю інтернет-порталу Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».
- відвідування та аналіз заходів діяльності Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».
- робота з навчально-методичною літературою Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».
- участь в організації проведення заходу в Інституті глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».

4. Теми індивідуальних завдань (на вибір здобувача)

- Підготовка та проведення лекції для членів філософського клубу «Софія»;
- підготовка та проведення лекції-презентації для членів філософського клубу «Софія»;
- написання тез про діяльність Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія» та їх публікація в

матеріалах щорічної Міжнародної конференції «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання».

5. Критерії оцінювання навчальної практики (професійної).

Критерії оцінювання: вичерпність і правильність виконання завдань практики, якість оформлення звіту, переконливість відповідей здобувача під час захисту, відгук керівника практики.

Критерії оцінювання результатів практики здобувачів:

- **ступінь** виконання здобувачем завдань практики;
- **якість** знань, виявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувача як майбутнього менеджера соціокультурної діяльності.

5.1. Критерії оцінювання результатів практики здобувачів

№ з/п	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Макс. кількість балів
<i>I. Робота здобувача-практиканта на базі практики</i>			70
	Здобувач ознайомився з організацією роботи персоналу Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія», з діяльністю інтернет-порталу закладу, відвідав та проаналізував заходи закладу, працював з документами закладу та приймав участь в організації проведення заходу в Інституті глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія». Аналіз заходів діяльності закладу і його робота з документами вчасно записані до щоденника і здобувач надав належно оформлену документацію. Результати аналізу та запропоновані заходи вдосконалення діяльності закладу мають практичну цінність. Здобувач виявив себе як кваліфікований фахівець і успішно виконував належні функціональні обов'язки на місці практики.	51-70	
	Здобувач ознайомився з організацією роботи персоналу Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія», з діяльністю інтернет-порталу закладу, відвідав та проаналізував заходи закладу, працював з документами закладу та приймав участь в організації проведення заходу в Інституті глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія». Аналіз заходів діяльності закладу і його робота з документами вчасно записані до	41-50	

щоденника і здобувач надав належно оформлену документацію. Представлений аналіз діяльності кафедри має незначні помилки, неточності та неузгодженості. Здобувач вчасно і на високому рівні виконав весь намічений обсяг роботи, відповідно до програми.		
Здобувач ознайомився з організацією роботи персоналу Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія», з діяльністю інтернет-порталу закладу, відвідав та проаналізував заходи закладу, працював з документами закладу та приймав участь в організації проведення заходу в Інституті глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія». Аналіз заходів діяльності закладу і його робота з документами вчасно записані до щоденника і здобувач надав належно оформлену документацію. Здобувач виконав поставлене завдання, виявив необхідні уміння, однак припустився окремих помилок. Проте з власної ініціативи самостійно виправив або пояснив причину їх допущення в процесі обговорення результатів управлінського процесу.	31-40	
Здобувач ознайомився з організацією роботи персоналу Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія», з діяльністю інтернет-порталу закладу, частково проаналізував заходи закладу, працював з документами закладу Здобувач виконав програму практики на середньому рівні; розвиває свої професійні якості. Здобувач показав себе організованим, дисциплінованим, але недостатньо ініціативним та самостійним.	21-30	
Здобувач ознайомився з необхідною документацією закладу недбало або пропускав призначені зустрічі, ознайомився з діяльністю веб-сторінки закладу, однак не зумів належно проаналізувати. Здобувач виконав програму практики на слабкому рівні; здійснює незначні спроби розвитку своїх професійних компетенцій.	11-20	
Представлений аналіз не відповідає поставленим вимогам або є частково ідентичним роботі іншого здобувача. Здобувач абсолютно не володіє навичками, які передбачає цей блок фахової підготовки. Не виконав програму практики в повному обсязі.	0-10	
II. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми)	20	

Щоденник здобувача-практиканта оформлений відповідно до вимог. Щоденник з практики цілком відповідає вимогам чинних методичних рекомендацій; виконаний на високому практичному рівні. Здобувач подав звітну документацію у повному обсязі і у визначений термін.	16-20	
Щоденник здобувача-практиканта оформлений належним чином. Здобувач подав звітну документацію у достатньому обсязі і вчасно.	10-15	
Щоденник здобувача-практиканта оформлений в повному обсязі; він має естетичний вигляд, але записи зроблено у скороченому вигляді. Зміст записів не повністю розкриває види діяльності під час практики. Щоденник з практики за змістом, в основному, відповідає вимогам.	7-9	
Щоденник практиканта не має належного вигляду. Записи короткі, несуттєві, відсутній самоаналіз діяльності, висновки не є аргументованими і обґрунтованими. Обсяг щоденника обмежений, його підготовлено формально. Здобувач подав усю необхідну документацію з запізненням.	4-6	
Здобувач подав звітну документацію не у повному обсязі. Якість документації незадовільна, або задовільна, але подана із запізненням.	1-3	
Щоденник з практики не відповідає пред'явленим вимогам. Документація не підготована належним чином і вчасно.	0	
III. Захист практики, залік		10
Виступ відбувався із презентацією і коментарем здобувача. Виступ був яскравим, продуманим, цікавим. Презентація містить елементи самостійного дослідження і свідчить про доскональне володіння сучасними методами дослідження і комп'ютерних технологій. Розроблені рекомендації мають науково обґрунтований характер і практичну значущість. На захисті здобувач на високому науково-теоретичному рівні продемонстрував глибоке розуміння теоретичних аспектів і дав кваліфіковані відповіді на всі поставлені запитання.	9-10	
Виступ відбувався із презентацією, але без коментаря. Виступ був цікавим. Презентація виконана на високому рівні, відповідає вимогам, логічно і лаконічно відбиває основний зміст завдання. Розроблені рекомендації мають достатню обґрунтованість і доцільність. Під час захисту здобувач показав достатнє розуміння проблем теми індивідуального завдання, володіння матеріалом і дав кваліфіковані відповіді на більшість запитань.	7-8	

Виступ добре прописаний, але перенасичений теоретичним змістом. Презентація виконана на достатньому рівні, відповідає вимогам. Розроблені рекомендації мають достатню обґрунтованість, але допущені незначні порушення вимог щодо доцільності їх практичної реалізації. Під час захисту здобувач продемонстрував достатнє розуміння проблем теми індивідуального завдання, володіння матеріалом і дав відповіді на більшість запитань.	5-6	
Захист практики відбувався з представленням презентації, але вона потребує суттєвих доопрацювань. Теоретичні питання загалом розкрито. Розроблені рекомендації мають недостатню обґрунтованість і доцільність. Під час захисту здобувач охарактеризував основні положення роботи, але не завжди правильно відповідав на задані запитання.	3-4	
Захист практики відбувався без презентації. Здобувач виявив слабе знання теорії, невміння застосовувати здобуті знання для постановки і реалізації власних завдань.	1-2	
Презентація індивідуальних завдань не представлена. Під час захисту здобувач не відповів на запитання. Здобувач не з'явився на захист практики і залік	0	

5.2. Загальні критерії оцінювання результатів навчальної практики (професійною) здобувачів

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.	90-100	A	Зараховано
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому достатній рівень компетентності. Здобувач вільно володіє			

навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи були незначні фактичні або методичні недоліки.	82-89	B	Зараховано
Здобувач цілком виконав програму практики. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію, однак в роботі допущено незначні помилки. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.	74-81	C	
Здобувач частково виконав програму практики: відтворив значну частину вивченого матеріалу, виявив базові знання, однак не виказував самостійності під час проходження практики. Документацію надано невчасно або її оформлення не відповідає вимогам.	64-73	D	Зараховано
Здобувач частково виконав програму практики: допустив помилки під час проведення, виконання завдань, простежується безвідповідальне ставлення студента до практики. Документацію надано повністю, однак її оформлення не якісне або не повне.	60-63	E	
Здобувач не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. У такому разі студент може повторно пройти практику для доопрацювання невиконаних завдань та її захистити.	35-59	FX	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
Здобувач абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження практики.	1-34	F	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

5.3. Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час навчальної (професійної) практики

№	види завдань	Кількість балів	Оцінює
I. Робота здобувача-практиканта на базі практики		Максимальна кількість 70	керівник від бази практики і методист
		з них:	
1.1	Ознайомлення з організацією роботи закладу	0...20	
1.2	Ознайомлення з діяльністю веб-сторінки закладу	0...10	
1.3	Аналіз заходів діяльності закладу	0...10	
1.4	Робота з навчально-методичною літературою закладу	0...10	
1.5.	Участь в організації проведення заходу у закладі	0...20	
II. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми)		Максимальна кількість 20	Керівник практики факультету
3.1	Оформлення щоденника практики	0...20	
III. захист практики, залік		Максимальна кількість 10	Комісія
		з них:	
4.1	Презентація індивідуальних завдань	0-6	
4.2	Обґрунтованість і доцільність розроблених рекомендацій	0-2	
4.3	Повнота розкриття питань	0-2	
ВСЬОГО		100	

5.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Робота здобувача-практиканта на базі практики	Оформлення звітної документації	Захист практики, залік	Підсумковий бал
70	20	10	100

6. Форма та методи контролю

Формою підсумкового контролю проходження практики здобувачами є залік.

Методом: заключна конференція, що проводиться після закінчення практики.

7. Бази практик

Здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти першого року навчання спеціальності 033 Філософія проходять навчальну (професійну) практику на базі Інституту глибинної психології та методів психокорекції та зокрема філософського клубу «Софія».

8. Організація проведення практики

Робоча програма практики регламентована Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти, що затверджено вченою радою Університету Ушинського.

Практика є логічним продовженням навчання. В процесі проходження практики студенти повинні використовувати теоретичні та практичні знання і навички, отримані раніше в процесі навчання на 1 та 2 курсі.

Практикою здобувачів від університету керують викладачі кафедри, а від підприємств, організацій, установ – їх керівники, заступники, або керівники структурних підрозділів, їх заступники тощо. Направлення здобувачів на практику оформлюється наказом ректора.

9. Вимоги до звітної документації

Звітним документом є щоденник практики. Його оформлення відбувається протягом усієї практики. Наприкінці практики здобувачі подають заповнений щоденник. Щоденник навчальної (професійної) практики містить такі розділи: відомості про базу, у якій відбувається практика; аналіз навчальної (професійної) діяльності та інших заходів студента-практиканта. Облік виконаної роботи ведеться студентом щодня в щоденнику практики. Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт з аналізом і висновками. Практиканту щодня відводиться година для оформлення документації, заповнення щоденника. У щоденнику повинні бути послідовно відображені всі дні та години проходження практики.

Керівник практики в установі, організації після перевірки щоденника оцінює роботу здобувача. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення щоденника, він повертається на доопрацювання.

Звіт має містити термін початку і закінчення практики, повинен бути конкретним, стислим, окремі питання звіту мають бути викладені в логічній послідовності. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального навчально-дослідного завдання.

У звіті подається загальна характеристика бази практики; відомості про виконання студентом завдань; результати виконання групових та індивідуальних завдань; самоаналіз практичної діяльності, який містить оцінку досягнутих результатів (рівень і обсяг поставлених завдань, конкретний досвід діяльності в рамках спеціалізації і т.д.). Необхідно вказати, чи сприяло проходження практики поглибленню професійних знань, умінь і навичок; чи змінилося уявлення про майбутню професію; які нові для себе аспекти майбутньої діяльності були виявлені (як позитивні, так і негативні), вказати, які запам'яталися особливі моменти практики; відзначити, що викликало труднощі при проходженні практики; висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики.

10. Підведення підсумків практики

До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали програму практики, представили звіт відповідно до встановленої форми та одержали позитивну характеристику керівника від підприємства – бази практики.

Залік з практики проводить комісія, що призначається завідувачем кафедри. До її складу входять керівник практики з фаху, викладачі та (за змогою) керівник від бази практики. Залік проводиться протягом перших десяти робочих днів після закінчення практики. Під час захисту практики, крім офіційного звіту, бакалаври розповідають про свій досвід, який вони набули у процесі проходження практики, особисті міркування та побажання. Підсумкова оцінка за проходження практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівників від бази практики, відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

За умови успішного захисту навчальної (професійної) практики ставиться диференційована оцінка, яка вноситься в екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача керівником практики. Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань, особисто виконаних здобувачем. Диференційована оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача.

11.Рекомендовані джерела:

1. Робоча програма практики навчальної (ознайомлювальної).
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. No 1556-VII. Дата оновлення: 09.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 01.09.2019).
3. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. No 2694-XII. Дата оновлення: 20.01.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення 01.09.2019).

4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93.
5. Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні : Указ Президента України від 04.07.2005 р. № 1013/2005. Офіційний вісник України. 2005. 22 лип. (№ 27). С. 30.
6. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.10.09 № 943.
7. Про практичну підготовку студентів : Лист Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 № 1/9-93.
8. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/polojennia/polozh_prakt_2022.pdf
9. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
10. Філософія: Підручник. Наук. ред. Борінштейн Є. Р. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 350 с.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт.
URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт
URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт.
URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт.
URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>

ПП03. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ)

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Статус практики: Обов'язкова	
		Мова навчання: українська	
Загальна кількість годин – 120	ОПП: Філософія Спеціальність: 033 Філософія	Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		6-й	6-й
		Вид контролю	
Залік			

2. Мета та завдання практичної підготовки студентів.

Мета виробничої практики (в закладах освіти).

Мета практики полягає у вивченні організації і методики проведення навчального процесу, планування навчальних занять, стану викладання філософії та філософських дисциплін, досвіду роботи викладача.

Очікувані програмні результати практики:

ПРН02. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.

ПРН04. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

ПРН05. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

- ПРН09. Мати навички написання філософських текстів.
- ПРН10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.
- ПРН11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
- ПРН12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.
- ПРН13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
- ПРН14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.
- ПРН15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.
- ПРН16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.
- ПРН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Загальні компетентності:

- ЗК03. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК05. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК06. Здатність застосовувати етичні знання у практичних ситуаціях.
- ЗК07. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК08. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК09. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.
- ЗК10. Здатність працювати автономно при проєктуванні та моделюванні практичних завдань соціальної філософії.
- ЗК11. Цінування та повага до культурних, соціальних цінностей та мультикультурності.
- ЗК12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, здоров'язбережувальні та наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку сучасного суспільства та предметної галузі, їх місця у загальній системі знань про природу і розвиток суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової

активності для активного відпочинку, дозвілля та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

СК05. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

СК06. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

СК07. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК08. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК09. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

СК12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

СК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

3. Зміст практики

- ознайомлення з організацією роботи викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій;
- ознайомлення з навчально-методичною та науковою роботою викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій;
- відвідування і аналіз навчальних занять викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій;
- відвідування та аналіз виховних заходів викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій;
- організація та проведення нестандартного заняття (круглий стіл, диспут, колоквиум, конференція тощо).

4. Теми індивідуальних завдань (на вибір здобувача)

- написання тез до наукової конференції (на вибір);
- дослідити історію Одеського фахового коледжу транспортних технологій та оформити дане дослідження у вигляді презентації;

5. Критерії оцінювання виробничої практики (в закладах освіти).

Критерії оцінювання: вичерпність і правильність виконання завдань практики, якість оформлення звіту, переконливість відповідей здобувача під час захисту, відгук керівника практики.

Критерії оцінювання результатів практики здобувачів:

- **ступінь** виконання здобувачем завдань практики;
- **якість** знань, виявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувача як майбутнього менеджера соціокультурної діяльності.

5.1. Критерії оцінювання результатів практики здобувачів

№ з/п	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Макс. кількість балів
<i>І. Робота здобувача-практиканта на базі практики</i>			70
	Здобувач ознайомився з організацією роботи викладачів коледжу; з навчально-методичною та науковою роботою викладачів закладу освіти; відвідав і проаналізував навчальні заняття викладачів коледжу; відвідав та проаналізував виховні заходи викладачів коледжу. Здобувач на високому рівні організував та провів нестандартне заняття (круглий стіл, диспут, колоквіум, конференція тощо). Здобувач виявив себе як кваліфікований фахівець і успішно виконував належні функціональні обов'язки на місці практики.	51-70	
	Здобувач ознайомився з організацією роботи викладачів коледжу; з навчально-методичною та науковою роботою викладачів закладу освіти; відвідав і проаналізував навчальні заняття викладачів коледжу; відвідав та проаналізував виховні заходи викладачів коледжу. Здобувач організував та провів нестандартне заняття (круглий стіл, диспут, колоквіум, конференція тощо), допускаючи незначні неточності і помилки. Здобувач виявив себе як кваліфікований фахівець і успішно виконував належні функціональні обов'язки на місці практики.	41-50	
	Здобувач ознайомився з організацією роботи викладачів коледжу; з навчально-методичною та науковою роботою викладачів закладу освіти; відвідав і проаналізував навчальні заняття викладачів коледжу; відвідав та	31-40	

проаналізував виховні заходи викладачів коледжу. Здобувач організував та провів нестандартне заняття (круглий стіл, диспут, колоквіум, конференція тощо), допускаючи неточності і помилки. Проте з власної ініціативи самостійно виправив або пояснив причину їх допущення в процесі обговорення результатів управлінського процесу.		
Здобувач ознайомився з організацією роботи викладачів коледжу; з навчально-методичною та науковою роботою викладачів закладу освіти; відвідав і проаналізував навчальні заняття викладачів коледжу; відвідав та проаналізував виховні заходи викладачів коледжу. Здобувач організував та провів нестандартне заняття (круглий стіл, диспут, колоквіум, конференція тощо), допускаючи неточності і помилки. Здобувач виконав програму практики на середньому рівні; розвиває свої професійні якості. Здобувач показав себе організованим, дисциплінованим, але недостатньо ініціативним та самостійним.	21-30	
Здобувач ознайомився з організацією роботи викладачів коледжу. Здобувач організував та провів нестандартне заняття (круглий стіл, диспут, колоквіум, конференція тощо), допускаючи незначні неточності і помилки. Здобувач виконав програму практики на слабкому рівні; здійснює незначні спроби розвитку своїх професійних компетенцій.	11-20	
Представлений аналіз не відповідає поставленим вимогам або є частково ідентичним роботі іншого здобувача. Здобувач абсолютно не володіє навичками, які передбачає цей блок фахової підготовки. Не виконав програму практики в повному обсязі.	0-10	
II. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми)		20
Щоденник здобувача-практиканта оформлений відповідно до вимог. Щоденник з практики цілком відповідає вимогам чинних методичних рекомендацій; виконаний на високому практичному рівні. Здобувач подав звітну документацію у повному обсязі і у визначений термін.	16-20	
Щоденник здобувача-практиканта оформлений належним чином. Здобувач подав звітну документацію у достатньому обсязі і вчасно.	10-15	
Щоденник здобувача-практиканта оформлений в повному обсязі; він має естетичний вигляд, але записи зроблено у	7-9	

скороченому вигляді. Зміст записів не повністю розкриває види діяльності під час практики. Щоденник з практики за змістом, в основному, відповідає вимогам.		
Щоденник практиканта не має належного вигляду. Записи короткі, несуттєві, відсутній самоаналіз діяльності, висновки не є аргументованими і обґрунтованими. Обсяг щоденника обмежений, його підготовлено формально. Здобувач подав усю необхідну документацію з запізненням.	4-6	
Здобувач подав звітну документацію не у повному обсязі. Якість документації незадовільна, або задовільна, але подана із запізненням.	1-3	
Щоденник з практики не відповідає пред'явленим вимогам. Документація не підготована належним чином і вчасно.	0	
III. Захист практики, залік		10
Виступ відбувався із презентацією і коментарем здобувача. Виступ був яскравим, продуманим, цікавим. Презентація містить елементи самостійного дослідження і свідчить про доскональне володіння сучасними методами дослідження і комп'ютерних технологій. Розроблені рекомендації мають науково обґрунтований характер і практичну значущість. На захисті здобувач на високому науково-теоретичному рівні продемонстрував глибоке розуміння теоретичних аспектів і дав кваліфіковані відповіді на всі поставлені запитання.	9-10	
Виступ відбувався із презентацією, але без коментаря. Виступ був цікавим. Презентація виконана на високому рівні, відповідає вимогам, логічно і лаконічно відбиває основний зміст завдання. Розроблені рекомендації мають достатню обґрунтованість і доцільність. Під час захисту здобувач показав достатнє розуміння проблем теми індивідуального завдання, володіння матеріалом і дав кваліфіковані відповіді на більшість запитань.	7-8	
Виступ добре прописаний, але перенасичений теоретичним змістом. Презентація виконана на достатньому рівні, відповідає вимогам. Розроблені рекомендації мають достатню обґрунтованість, але допущені незначні порушення вимог щодо доцільності їх практичної реалізації. Під час захисту здобувач продемонстрував достатнє розуміння проблем теми індивідуального завдання, володіння матеріалом і дав відповіді на більшість запитань.	5-6	
Захист практики відбувався з представленням презентації,	3-4	

але вона потребує суттєвих доопрацювань. Теоретичні питання загалом розкрито. Розроблені рекомендації мають недостатню обґрунтованість і доцільність. Під час захисту здобувач охарактеризував основні положення роботи, але не завжди правильно відповідав на задані запитання.		
Захист практики відбувався без презентації. Здобувач виявив слабе знання теорії, невміння застосовувати здобуті знання для постановки і реалізації власних завдань.	1-2	
Презентація індивідуальних завдань не представлена. Під час захисту здобувач не відповів на запитання. Здобувач не з'явився на захист практики і залік	0	

5.2. Загальні критерії оцінювання результатів навчальної виробничої практики (в закладах освіти) здобувачів

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.	90-100	A	Зараховано
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому достатній рівень компетентності. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи були незначні фактичні або методичні недоліки.	82-89	B	Зараховано
Здобувач цілком виконав програму практики. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію, однак в роботі допущено незначні помилки. Документацію	74-81	C	

оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.			
Здобувач частково виконав програму практики: відтворив значну частину вивченого матеріалу, виявив базові знання, однак не виказував самостійності під час проходження практики. Документацію надано невчасно або її оформлення не відповідає вимогам.	64-73	D	Зараховано
Здобувач частково виконав програму практики: допустив помилки під час проведення, виконання завдань, простежується безвідповідальне ставлення студента до практики. Документацію надано повністю, однак її оформлення не якісне або не повне.	60-63	E	
Здобувач не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. У такому разі студент може повторно пройти практику для доопрацювання невиконаних завдань та її захистити.	35-59	FX	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
Здобувач абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження практики.	1-34	F	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

5.3. Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час виробничої практики (в закладах освіти)

№	Види завдань	Кількість балів	Оцінює
I.	Робота здобувача-практиканта на базі практики	Максимальна кількість 70	керівник від бази практики і методист

		з них:	
1.1	Ознайомлення з організацією роботи Одеського фахового коледжу транспортних технологій.	0...10	
1.2	Ознайомлення з навчально-методичною та науковою роботою викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій.	0...20	
1.3	Відвідування і аналіз навчальних занять викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій.	0...10	
1.4	Відвідування та аналіз виховних заходів викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій.	0...10	
1.5	Організація та проведення нестандартного заняття (круглий стіл, диспут, колоквіум, конференція тощо).	0...20	
II. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми)		Максимальна кількість 20	Керівник практики факультету
3.1	Оформлення щоденника практики	0...20	
III. Захист практики, залік		Максимальна кількість 10	Комісія
		з них:	
4.1	Презентація індивідуальних завдань	0-6	
4.2	Обґрунтованість і доцільність розроблених рекомендацій	0-2	
4.3	Повнота розкриття питань	0-2	
	ВСЬОГО	100	

5.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Робота здобувача-практиканта на базі практики	Оформлення звітної документації	Захист практики, залік	Підсумковий бал
70	20	10	100

6. Форма та методи контролю

Формою підсумкового контролю проходження практики здобувачами є залік.

Методом: заключна конференція, що проводиться після закінчення практики.

7. Бази практик

Здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти третього року навчання спеціальності 033 Філософія проходять виробничу практику (в закладах освіти) на базі Одеського фахового коледжу транспортних технологій.

8. Організація проведення практики

Робоча програма практики регламентована Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти, що затверджено вченою радою Університету Ушинського.

Практика є логічним продовженням навчання. В процесі проходження практики студенти повинні використовувати теоретичні та практичні знання і навички, отримані раніше в процесі навчання на 1, 2 та 3 курсах.

Практикою здобувачів від університету керують викладачі кафедри, а від підприємств, організацій, установ – їх керівники, заступники, або керівники структурних підрозділів, їх заступники тощо. Направлення здобувачів на практику оформлюється наказом ректора.

9. Вимоги до звітної документації

Звітним документом є щоденник практики. Його оформлення відбувається протягом усієї практики. Наприкінці практики здобувачі подають заповнений щоденник. Щоденник виробничої практики (в закладах освіти) містить такі розділи: відомості про базу, у якому відбувається практика; аналіз виробничої (в закладах освіти) діяльності та інших заходів студента-практиканта. Облік виконаної роботи ведеться студентом щодня в щоденнику практики. Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт з аналізом і висновками. Практиканту щодня відводиться година для оформлення документації, заповнення щоденника. У щоденнику повинні бути послідовно відображені всі дні та години проходження практики.

Керівник практики в установі, організації після перевірки щоденника оцінює роботу здобувача. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення щоденника, він повертається на доопрацювання.

Звіт має містити термін початку і закінчення практики, повинен бути конкретним, стислим, окремі питання звіту мають бути викладені в логічній послідовності. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального навчально-дослідного завдання. У звіті подається загальна характеристика бази практики; відомості про виконання студентом завдань; результати виконання групових та індивідуальних завдань; самоаналіз практичної діяльності, який містить оцінку

досягнутих результатів (рівень і обсяг поставлених завдань, конкретний досвід діяльності в рамках спеціалізації і т.д.). Необхідно вказати, чи сприяло проходження практики поглибленню професійних знань, умінь і навичок; чи змінилося уявлення про майбутню професію; які нові для себе аспекти майбутньої діяльності були виявлені (як позитивні, так і негативні), вказати, які запам'яталися особливі моменти практики; відзначити, що викликало труднощі при проходженні практики; висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики.

10. Підведення підсумків практики

До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали програму практики, представили звіт відповідно до встановленої форми та одержали позитивну характеристику керівника від підприємства – бази практики.

Залік з практики проводить комісія, що призначається завідувачем кафедри. До її складу входять керівник практики з фаху, викладачі та (за змогою) керівник від бази практики. Залік проводиться протягом перших десяти робочих днів після закінчення практики. Під час захисту практики, крім офіційного звіту, бакалаври розповідають про свій досвід, який вони набули у процесі проходження практики, особисті міркування та побажання. Підсумкова оцінка за проходження практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівників від бази практики, відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

За умови успішного захисту виробничої практики (в закладах освіти) ставиться диференційована оцінка, яка вноситься в екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача керівником практики. Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань, особисто виконаних здобувачем. Диференційована оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача.

11.Рекомендовані джерела:

1. Робоча програма практики навчальної (ознайомлювальної).
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. No 1556-VII. Дата оновлення: 09.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 01.09.2019).
3. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. No 2694-XII. Дата оновлення: 20.01.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення 01.09.2019).
4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. No 93.

5. Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні : Указ Президента України від 04.07.2005 р. № 1013/2005. Офіційний вісник України. 2005. 22 лип. (№ 27). С. 30.
6. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.10.09 № 943.
7. Про практичну підготовку студентів : Лист Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 № 1/9-93.
8. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/polojennia/polozh_prakt_2022.pdf
9. Вraith Г. Я. І. А. Кадієвська. Роль філософії в сучасному суспільстві. *Гілея : науковий вісник*. 2020. Вип. 153 (2). С. 173-177.
10. Вraith Г. Я. Кадієвська І. А. Освіта як провідний чинник духовного розвитку. *Освіта та соціалізація особистості: матеріали Всеукраїнської наукової інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених, присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського*. (22-23 квітня 2022). Одеса. 2022.
11. Мельничук І. М. Основи педагогіки та психології вищої школи : Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2018. 336 с.
12. Нагаєв В. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків : «Стильна типографія», 2019. 267 с.
13. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
14. Філософія: Підручник. Наук. ред. Борінштейн Є. Р. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 350 с.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт.
URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт
URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт.
URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт.
URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>

ІІІІ. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (ПЕДАГОГІЧНА)

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Статус практики: Обов'язкова	
		Мова навчання: українська	
Загальна кількість годин – 120	ОПП: Філософія Спеціальність: 033 Філософія	Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		8-й	8-й
		Вид контролю	
Іспит			

2. Мета та завдання практичної підготовки студентів.

Мета виробничої практики (педагогічної).

Мета практики полягає у закріплення суттєвих теоретичних знань і набуття професійних якостей майбутнього викладача, які відповідають вимогам сучасного суспільства, а також формування особистих людських якостей фахівців.

Очікувані програмні результати практики:

ПРН 2. Розуміти історичність людського буття, багатоманітність культур і цивілізацій.

ПРН 4. Знати зміст основних філософських творів, аналізувати та інтерпретувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту.

ПРН 5. Розуміти основні закономірності розвитку природи і суспільства та місце людини у світі.

ПРН 9. Мати навички пошуку, опрацювання та реферування джерел в міждисциплінарному просторі.

ПРН 10. Демонструвати навички написання наукових та публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, систематизованого огляду спеціальної літератури, дотримуватися стандартів академічного оформлення тексту.

ПРН 11. Дотримуватись принципу академічної доброчесності у сфері професійної діяльності та навчання.

ПРН 12. Знати основні етапи розвитку науки та критерії науковості, розуміти роль науки в розвитку цивілізації, сутність та значущість наукової раціональності.

ПРН 13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.

ПРН 14. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ПРН15. Знати правила етики ученого у веденні полеміки з опонентами. Проявляти увагу і толерантність до іншої думки у процесі інтелектуальної комунікації, поважати мультикультурність.

ПРН16. Розуміти сучасні тенденції релігійного життя, сутність свободи совісті; уявлення про традицію вільнодумства та його форми.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність до критичного мислення і самокритики.

ЗК 5 Здатність до проведення наукових досліджень.

ЗК 6 Здатність застосовувати етичні знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7 Здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою.

ЗК 8 Володіння навичками соціальної і професійної комунікації іноземною мовою

ЗК 9 Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК10 Здатність до раціональної організації власної діяльності та ефективного використання часу.

ЗК11 Повага та толерантне ставлення до культурних, соціальних цінностей та мультикультурності.

ЗК12 Здатність ефективно налагоджувати комунікативну діяльність, виправдано та ефективно прилучатися до різних сфер життя (культурної, політичної, правової тощо), обирати оптимальну стратегію поведінки у визначених ситуацій.

Фахові компетентності спеціальні:

ФК 5. Здатність до упорядкування знань у логічній послідовності, систематичності та аргументованості.

ФК 6. Усвідомлення значущості загальнолюдських цінностей, етичних норм у процесі інтелектуальної комунікації.

ФК 7. Здатність до застосування загально-гуманітарних та філософських знань при розв'язанні проблем в різних сферах життєдіяльності.

ФК 8. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи та дослідницькі підходи.

ФК 9. Здатність до аналізу різних текстів, узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.

ФК 10. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності та правил етики ученого у веденні полеміки з опонентами.

ФК 11. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

ФК 12. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.

3.Зміст практики

- ознайомлення з навчально-методичною роботою викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій;
- опрацювання наукової літератури Одеського фахового коледжу транспортних технологій;
- ознайомлення з організацією та системою виховної роботи Одеського фахового коледжу транспортних технологій;
- відвідування та аналіз студентами-практикантами занять усіх інших студентів, які проходять з ним практику, участь у їх рецензуванні;
- відвідування декількох занять викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій з метою ознайомлення з досвідом викладання;
- підготовка та самостійне проведення лекції;
- підготовка та самостійне проведення семінарського заняття;
- участь здобувача у виховній роботі Одеського фахового коледжу транспортних технологій, шляхом проведення різних заходів, таких як дискусії, колоквіуми щодо сучасних проблем суспільного життя, проведенням культмасових заходів тощо.

4. Теми індивідуальних завдань (не передбачено)

5. Критерії оцінювання виробничої практики (педагогічної).

Критерії оцінювання: вичерпність і правильність виконання завдань практики, якість оформлення звіту, переконливість відповідей здобувача під час захисту, відгук керівника практики.

Критерії оцінювання результатів практики здобувачів:

- **ступінь** виконання здобувачем завдань практики;

- **якість** знань, виявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувача як майбутнього менеджера соціокультурної діяльності.

5.1. Критерії оцінювання результатів практики здобувачів

№ з/п	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Макс. кількість балів
<i>I. Робота здобувача-практиканта на базі практики</i>			70
	Здобувач ознайомився з навчально-методичною роботою викладачів коледжу, опрацював наукову літературу закладу; ознайомився з організацією та системою виховної роботи коледжу; відвідував та проаналізував заняття усіх здобувачів, які проходять з ним практику, приймав участь у їх рецензуванні. Здобувач відвідав заняття викладачів коледжу з метою ознайомлення з досвідом викладання; підготував та самостійно провів лекцію; підготував та самостійно провів семінарське заняття. Здобувач активно брав участь у виховній роботі коледжу, шляхом проведення різних заходів, таких як дискусії, колоквиуми щодо сучасних проблем суспільного життя, проведенням культмасових заходів. Здобувач виявив себе як кваліфікований фахівець і успішно виконував належні функціональні обов'язки на місці практики.	51-70	
	Здобувач ознайомився з навчально-методичною роботою викладачів коледжу, опрацював наукову літературу закладу; ознайомився з організацією та системою виховної роботи коледжу; відвідував та проаналізував заняття усіх здобувачів, які проходять з ним практику, приймав участь у їх рецензуванні. Здобувач відвідав заняття викладачів коледжу з метою ознайомлення з досвідом викладання; підготував та самостійно провів лекцію; підготував та самостійно провів семінарське заняття. Здобувач активно брав участь у виховній роботі коледжу, шляхом проведення різних заходів, таких як дискусії, колоквиуми щодо сучасних проблем суспільного життя, проведенням культмасових заходів. Представлений аналіз навчально-методичної роботи коледжу має незначні помилки, неточності та неузгодженості. Здобувач вчасно і на високому рівні виконав весь намічений обсяг роботи, відповідно до програми.	41-50	

<p>Здобувач ознайомився з навчально-методичною роботою викладачів коледжу, опрацював наукову літературу закладу; ознайомився з організацією та системою виховної роботи коледжу; частково відвідував та проаналізував заняття деяких здобувачів, які проходять з ним практику, приймав участь у їх рецензуванні. Здобувач відвідав деякі заняття викладачів коледжу з метою ознайомлення з досвідом викладання; підготував та самостійно провів лекцію; підготував та самостійно провів семінарське заняття, припускаючись деяких помилок. Проте з власної ініціативи самостійно виправив або пояснив причину їх допущення в процесі обговорення результатів.</p>	31-40	
<p>Здобувач частково ознайомився з навчально-методичною роботою викладачів коледжу, опрацював деяку наукову літературу закладу; частково ознайомився з організацією та системою виховної роботи коледжу; відвідував деякі заняття здобувачів, які проходять з ним практику, проте не приймав участь у їх рецензуванні. Здобувач підготував та самостійно провів лекцію; підготував та самостійно провів семінарське заняття, проте допускаючи помилки. Здобувач виконав програму практики на середньому рівні; розвиває свої професійні якості. Здобувач показав себе організованим, дисциплінованим, але недостатньо ініціативним та самостійним.</p>	21-30	
<p>Здобувач частково ознайомився з навчально-методичною роботою викладачів коледжу, проте не опрацював наукову літературу закладу. Здобувач частково відвідав заняття викладачів коледжу; підготував та самостійно провів лекцію, проте допускаючи помилки; підготував та самостійно провів семінарське заняття, проте допускаючи помилки. Здобувач виконав програму практики на слабкому рівні; здійснює незначні спроби розвитку своїх професійних компетенцій.</p>	11-20	
<p>Представлений аналіз не відповідає поставленим вимогам або є частково ідентичним роботі іншого здобувача. Здобувач абсолютно не володіє навичками, які передбачає цей блок фахової підготовки. Не виконав програму практики в повному обсязі.</p>	0-10	
<p>II. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми)</p>		20
<p>Щоденник здобувача-практиканта оформлений відповідно до вимог. Щоденник з практики цілком відповідає вимогам</p>	16-20	

чинних методичних рекомендацій; виконаний на високому практичному рівні. Здобувач подав звітну документацію у повному обсязі і у визначений термін.		
Щоденник здобувача-практиканта оформлений належним чином. Здобувач подав звітну документацію у достатньому обсязі і вчасно.	10-15	
Щоденник здобувача-практиканта оформлений в повному обсязі; він має естетичний вигляд, але записи зроблено у скороченому вигляді. Зміст записів не повністю розкриває види діяльності під час практики. Щоденник з практики за змістом, в основному, відповідає вимогам.	7-9	
Щоденник практиканта не має належного вигляду. Записи короткі, несуттєві, відсутній самоаналіз діяльності, висновки не є аргументованими і обґрунтованими. Обсяг щоденника обмежений, його підготовлено формально. Здобувач подав усю необхідну документацію з запізненням.	4-6	
Здобувач подав звітну документацію не у повному обсязі. Якість документації незадовільна, або задовільна, але подана із запізненням.	1-3	
Щоденник з практики не відповідає пред'явленим вимогам. Документація не підготована належним чином і вчасно.	0	
III. Захист практики, іспит		20
Виступ відбувався із презентацією і коментарем здобувача. Виступ був яскравим, продуманим, цікавим. Презентація містить елементи самостійного дослідження і свідчить про доскональне володіння сучасними методами дослідження і комп'ютерних технологій. Розроблені рекомендації мають науково обґрунтований характер і практичну значущість. На захисті здобувач на високому науково-теоретичному рівні продемонстрував глибоке розуміння теоретичних аспектів і дав кваліфіковані відповіді на всі поставлені запитання.	18-20	
Виступ відбувався із презентацією, але без коментаря. Виступ був цікавим. Презентація виконана на високому рівні, відповідає вимогам, логічно і лаконічно відбиває основний зміст завдання. Розроблені рекомендації мають достатню обґрунтованість і доцільність. Під час захисту здобувач показав достатнє розуміння проблем теми індивідуального завдання, володіння матеріалом і дав кваліфіковані відповіді на більшість запитань.	15-17	
Виступ добре прописаний, але перенасичений теоретичним змістом. Презентація виконана на	10-14	

достатньому рівні, відповідає вимогам. Розроблені рекомендації мають достатню обґрунтованість, але допущені незначні порушення вимог щодо доцільності їх практичної реалізації. Під час захисту здобувач продемонстрував достатнє розуміння проблем теми індивідуального завдання, володіння матеріалом і дав відповіді на більшість запитань.		
Захист практики відбувався з представленням презентації, але вона потребує суттєвих доопрацювань. Теоретичні питання загалом розкрито. Розроблені рекомендації мають недостатню обґрунтованість і доцільність. Під час захисту здобувач охарактеризував основні положення роботи, але не завжди правильно відповідав на задані запитання.	6-9	
Захист практики відбувався без презентації. Здобувач виявив слабе знання теорії, невміння застосовувати здобуті знання для постановки і реалізації власних завдань.	1-5	
Презентація індивідуальних завдань не представлена. Під час захисту здобувач не відповідав на запитання. Здобувач не з'явився на захист практики і іспит	0	

5.2. Загальні критерії оцінювання результатів виробничої практики (педагогічної) здобувачів

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.	90-100	A	Відмінно

Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому достатній рівень компетентності. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи були незначні фактичні або методичні недоліки.	82-89	B	Добре
Здобувач цілком виконав програму практики. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію, однак в роботі допущено незначні помилки. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.	74-81	C	
Здобувач частково виконав програму практики: відтворив значну частину вивченого матеріалу, виявив базові знання, однак не виказував самостійності під час проходження практики. Документацію надано невчасно або її оформлення не відповідає вимогам.	64-73	D	Задовільно
Здобувач частково виконав програму практики: допустив помилки під час проведення, виконання завдань, простежується безвідповідальне ставлення студента до практики. Документацію надано повністю, однак її оформлення не якісне або не повне.	60-63	E	
Здобувач не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. У такому разі студент може повторно пройти практику для доопрацювання невиконаних завдань та її захистити.	35-59	FX	Не задовільно (з можливістю повторного складання)
Здобувач абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження практики.	1-34	F	Не задовільно (з обов'язковим повторним вивченням)

			дисципліни)
--	--	--	-------------

5.3. Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час виробничої практики (педагогічної)

№	види завдань	Кількість балів	Оцінює
I. Робота здобувача-практиканта на базі практики		Максимальна кількість 70	керівник від бази практики і методист
		з них:	
1.1	Ознайомлення з навчально-методичною роботою викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій та опрацювання наукової літератури закладу.	0...10	
1.2	Ознайомлення з організацією та системою виховної роботи Одеського фахового коледжу транспортних технологій.	0...10	
1.3	Відвідування декількох занять викладачів Одеського фахового коледжу транспортних технологій з метою ознайомлення з досвідом викладання; відвідування та аналіз студентами-практикантами занять усіх інших студентів, які проходять з ним практику, участь у їх рецензуванні.	0...10	
1.4	Підготовка та самостійне проведення лекції; підготовка та самостійне проведення семінарського заняття.	0...20	
1.5	Участь здобувача у виховній роботі Одеського фахового коледжу транспортних технологій, шляхом проведення різних заходів, таких як дискусії, колоквиуми щодо сучасних проблем суспільного життя, проведенням культмасових заходів тощо.	0...20	
II. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми)		Максимальна кількість 10	Керівник практики факультету

3.1	Оформлення щоденника практики	0...10	
III. Захист практики, іспит		Максимальна кількість 20	Комісія
		з них:	
4.1	Обґрунтованість і доцільність розроблених рекомендацій	0-6	
4.2	Повнота розкриття питань	0-4	
ВСЬОГО		100	

5.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Робота здобувача-практиканта на базі практики	Оформлення звітної документації	Захист практики, іспит	Підсумковий бал
70	10	20	100

6. Форма та методи контролю

Формою підсумкового контролю проходження практики здобувачами є іспит.

Методом: заключна конференція, що проводиться після закінчення практики.

7. Бази практик

Здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти четвертого року навчання спеціальності 033 Філософія проходять виробничу (педагогічну) практику на базі Одеського фахового коледжу транспортних технологій.

8. Організація проведення практики

Робоча програма практики регламентована Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти, що затверджено вченою радою Університету Ушинського.

Практика є логічним продовженням навчання. В процесі проходження практики студенти повинні використовувати теоретичні та практичні знання і навички, отримані раніше в процесі навчання на 1,2,3,4 курсах.

Практикою здобувачів від університету керують викладачі кафедри, а від підприємств, організацій, установ – їх керівники, заступники, або керівники структурних підрозділів, їх заступники тощо. Направлення здобувачів на практику оформлюється наказом ректора.

9. Вимоги до звітної документації

Звітним документом є щоденник практики. Його оформлення відбувається протягом усієї практики. Наприкінці практики здобувачі подають заповнений щоденник. Щоденник виробничої (педагогічної) практики містить такі розділи: відомості про базу, у якому відбувається практика; аналіз виробничої (педагогічної) діяльності та інших заходів студента-практиканта. Облік виконаної роботи ведеться студентом щодня в щоденнику практики. Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт з аналізом і висновками. Практиканту щодня відводиться година для оформлення документації, заповнення щоденника. У щоденнику повинні бути послідовно відображені всі дні та години проходження практики.

Керівник практики в установі, організації після перевірки щоденника оцінює роботу здобувача. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення щоденника, він повертається на доопрацювання.

Звіт має містити термін початку і закінчення практики, повинен бути конкретним, стислим, окремі питання звіту мають бути викладені в логічній послідовності. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального навчально-дослідного завдання. У звіті подається загальна характеристика бази практики; відомості про виконання студентом завдань; результати виконання групових та індивідуальних завдань; самоаналіз практичної діяльності, який містить оцінку досягнутих результатів (рівень і обсяг поставлених завдань, конкретний досвід діяльності в рамках спеціалізації і т.д.). Необхідно вказати, чи сприяло проходження практики поглибленню професійних знань, умінь і навичок; чи змінилося уявлення про майбутню професію; які нові для себе аспекти майбутньої діяльності були виявлені (як позитивні, так і негативні), вказати, які запам'яталися особливі моменти практики; відзначити, що викликало труднощі при проходженні практики; висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики.

10. Підведення підсумків практики

До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали програму практики, представили звіт відповідно до встановленої форми та одержали позитивну характеристику керівника від підприємства – бази практики.

Іспит з практики проводить комісія, що призначається завідувачем кафедри. До її складу входять керівник практики з фаху, викладачі та (за змогою) керівник від бази практики. Іспит проводиться протягом перших десяти робочих днів після закінчення практики. Під час захисту практики, крім офіційного звіту, бакалаври розповідають про свій досвід, який вони набули у процесі проходження практики, особисті міркування та побажання. Підсумкова оцінка за проходження практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівників від бази практики, відповідей на запитання під час проведення іспиту та якості оформлення звітної документації.

За умови успішного захисту виробничої (педагогічної) практики ставиться диференційована оцінка, яка вноситься в екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача керівником практики. Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань, особисто виконаних здобувачем. Диференційована оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача.

11.Рекомендовані джерела:

1. Робоча програма практики навчальної (ознайомлювальної).
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. No 1556-VII. Дата оновлення: 09.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 01.09.2019).
3. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. No 2694-XII. Дата оновлення: 20.01.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення 01.09.2019).
4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. No 93.
5. Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні : Указ Президента України від 04.07.2005 р. No 1013/2005. Офіційний вісник України. 2005. 22 лип. (No 27). С. 30.
6. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.10.09 No 943.
7. Про практичну підготовку студентів : Лист Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 No 1/9-93.
8. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/polojennia/polozh_prakt_2022.pdf
9. Вraith Г. Я. І. А. Кадієвська. Роль філософії в сучасному суспільстві. *Гілея : науковий вісник*. 2020. Вип. 153 (2). С. 173-177.
10. Вraith Г. Я. Кадієвська І. А. Освіта як провідний чинник духовного розвитку. *Освіта та соціалізація особистості*: матеріали Всеукраїнської наукової інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених, присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського. (22-23 квітня 2022). Одеса. 2022.
11. Климова К. Я. Культура спілкування як елемент педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і

практики: збірник наукових праць. Вип. 31 (41). К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 76–79.

12. Мельничук І. М. Основи педагогіки та психології вищої школи : Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2018. 336 с.

13. Нагаєв В. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків : «Стильна типографія», 2019. 267 с.

14. Сучасні тенденції у філософії освіти : європейські практики та національні перспективи : [монографія]/(рукопис). Г. Я Врайт, Р. В. Губань, С. С. Єрмакова та ін. Харків: Факт. 2020. 120 с.

15. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.

16. Філософія: Підручник. Наук. ред. Борінштейн Є. Р. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 350 с.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт.
URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт
URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт.
URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт.
URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>